

## Hospodářství ČR

ferenciálu mezi ČR a západními vyspělými ekonomikami. Značnější zpevnění koruny, než se očekávalo a než odpovídalo zvýšení produktivity práce, oslabilo cenovou konkurenceschopnost českého vývozu. Cenová konkurenceschopnost v zahraničním obchodě klesla tak za poslední tři roky o uvedených 15 %.

Posílení kurzu koruny v posledních třech letech a současný nízký nárůst inflace v ČR přibližovaly cenovou úroveň koruny k euru i dolaru. Cenová hladina byla v roce 1998 na 36,5 % vůči SRN a na 41,5 % vůči USA, v roce 1999 vůči 12 zemím Evropské měnové unie byla na 41 %. Až do roku 2002 se postupně cenová hladina k těmto zemím přibližovala (podle hrubé extrapolace) až k 50 %, v roce 2003 se mírně snížila na 49 %. Nastoupení cesty k postupnému narovnání relací cenových úrovní tak zůstává významným úkolem hospodářské a měnové politiky.

Mezi vnitřní kupní silou a vnější kupní silou koruny je v České republice stále mimořádně velký rozdíl, typický spíše pro méně rozvinuté země. ERDI (Exchange Rate Deviation Index), tj. poměr mezi směnným kurzem a paritou kupní síly v roce 1999 dosahoval při srovnání se zeměmi Evropské měnové unie 2,44 (parita kupní síly – Purchasing Power Parity – porovnává hodnotu spotřebního koše ve dvou měnách). V roce 2000 zhruba zůstával na stejné úrovni (2,39), v roce 2001 se zlepšil (2,23), v roce 2002 se zlepšil výrazně (2,01), v roce 2003 se mírně zhoršil (2,05). Přitom v letech 2002 a 2003 se proti měnám dolarové oblasti zlepšil výrazně. Je však stále horší než v zemích s nižší úrovní produktivity práce. Riziko rychlého cenového vzestupu po vstupu do EU je tedy stále velmi citelné.

Vývoj inflace (spotřebitelských cen) se dostal po roce 1998 pod tvrdší dohled měnové politiky. ČNB si stanovila jako rámec pro tuto politiku přijmout cílování inflace. Jako indikátor pro inflaci stanovila tzv. čistou inflaci, která je vyjádřena indexem spotřebitelských cen očištěných od vlivu administrativních změn cen a změn nepřímých daní. Hranice pro cílovou inflaci rok od roku ČNB snižovala, pro léta 2002 a 2005 již jako cílovou stanovila ČNB celkovou inflaci, která se má v tomto období pohybovat ročně v rozmezí 3–5 %.

V roce 2002 a 2003 cenový vývoj překvapil i odborníky. Míra inflace se za dva roky zvýšila o necelá 2 %, přitom v roce 2003 dosáhla jen 0,1 procenta. Příčinou tohoto velmi nízkého nárůstu bylo mezi jiným zastavení deregulace cen a pokles dovozních cen, ovlivněný výrazným posílením kurzu koruny.

Cenový vývoj produkčních cen po roce 2000 byl neurovnáný. Na nárůst cen průmyslových výrobců v roce 2001 působila světová cena nakupované ropy, v roce 2002 světová cena ropy byla nižší a i nízká dynamika vývoje v západní Evropě ceny tuzemských výrobců brzdila. V roce 2003 se situace opakovala (Tab. č. II/10).

Tab. č. II/10

### Cenový vývoj (přírůstek v % proti předchozímu roku)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
spotřebitelské ceny	8,8	8,5	10,7	2,1	3,9	4,7	1,8	0,1
ceny průmyslových výrobců	4,8	4,9	4,9	1,0	4,9	4,3	-0,5	-0,3
ceny stavebních výrobců	11,2	11,3	9,4	4,8	4,1	4,3	2,7	2,2
ceny zemědělských výrobců	8,2	3,4	2,3	-11,7	9,2	12,0	-9,5	-2,9
ceny tržních služeb	12,6	10,9	8,8	4,1	3,2	3,9	3,2	1,6
z toho:								
ceny nákladní dopravy	7,8	8,5	11,6	3,8	2,6	3,6	5,6	0,8
ceny spojových výkonů	6,1	14,3	8,1	9,1	6,6	-1,8	0,2	-0,3
cenový deflátor HDP	9,7	6,5	11,0	2,3	0,9	4,6	2,6	2,4